

Μελέτη της Σχολικής Αποτυχίας (Μη Ολοκλήρωσης Σπουδών)

Στην ενότητα αυτή επικεντρώνουμε το ενδιαφέρον μας στη μελέτη μιας συγκεκριμένης μορφής αποτυχίας των μαθητών του Λυκείου το σχολικό έτος 2000-2001. Πιο συγκεκριμένα, παρουσιάζουμε τα αποτελέσματα της ανάλυσης που αφορά τους λόγους για τους οποίους ένας μαθητής δεν προβιβάζεται στην επόμενη τάξη, ή δεν απολύεται. Τα στοιχεία αφορούν την κανονική περίοδο, δηλαδή μέχρι και τις εξετάσεις Ιουνίου. Δεν περιλαμβάνουν τυχόν επαναληπτικές εξετάσεις του Σεπτεμβρίου.

Γενική Εικόνα των Λυκείων

Από τον πίνακα που ακολουθεί παρατηρούμε ότι στο σύνολο των σχολείων και τάξεων, το 4.76% κατά μέσο όρο, των μαθητών των Λυκείων δεν προβιβάζεται τον Ιούνιο στην επόμενη τάξη, ή δεν απολύεται.

Ποσοστό Αποτυχίας στο σύνολο των Λυκείων

Ποσοστά (%)	
Μαθητές που πέτυχαν στο σύνολο	Μαθητές που απέτυχαν στο σύνολο
95.24%	4.76%

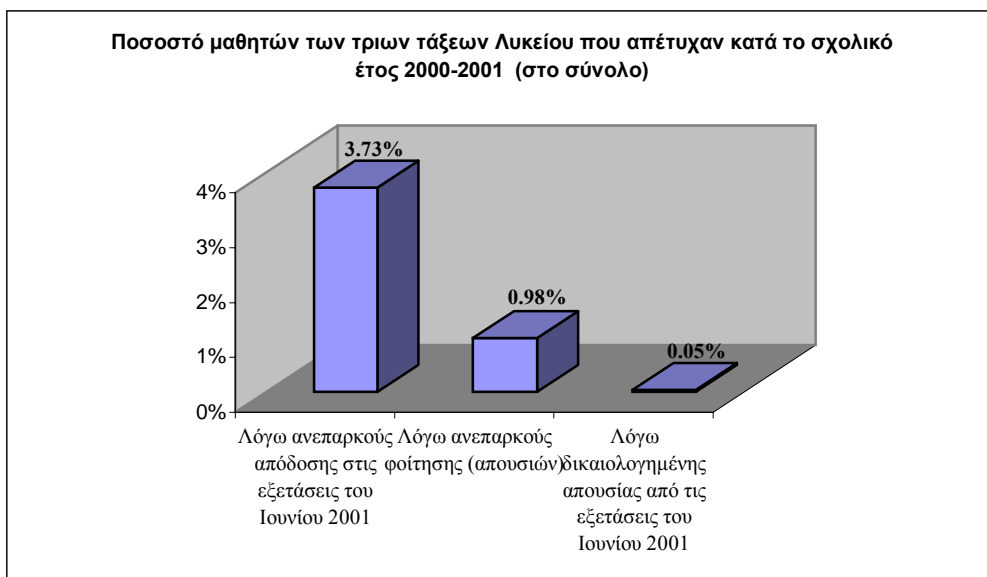
Οι λόγοι της συγκεκριμένης μορφής αποτυχίας που εξετάζουμε είναι:

- (1) Ανεπαρκής απόδοση στις εξετάσεις του Ιουνίου,
- (2) Ανεπαρκής φοίτηση (απουσίες) και
- (3) Δικαιολογημένη απουσία από τις εξετάσεις του Ιουνίου.

Πιο αναλυτικά, στο σύνολο των μαθητών όλων των τάξεων και όλων των Λυκείων, τα επιμέρους ποσοστά αποτυχίας δίδονται στο παρακάτω πίνακα και γράφημα:

Ποσοστό Αποτυχίας στο σύνολο των Λυκείων

Ποσοστά (%)		
Ανεπαρκής απόδοση στις εξετάσεις	Ανεπαρκής φοίτηση (λόγω απουσιών)	Δικαιολογημένα απόντες από εξετάσεις
3.73%	0.98%	0.05%

Όπως προκύπτει από τον πίνακα, κατά το σχολικό έτος 2000-2001, ο κυριότερος λόγος αποτυχίας των μαθητών (όπως άλλωστε θα περίμενε κανείς) ήταν η ανεπαρκής απόδοση στις εξετάσεις του Ιουνίου (3.73%).

Στην συνέχεια, εξετάζουμε τα στοιχεία για κάθε τάξη του Λυκείου.

Γ' Λυκείου

Ποσοστό Αποτυχίας στη Γ' Λυκείου

<i>Ποσοστά (%)</i>	
Μαθητές που πέτυχαν στο σύνολο	Μαθητές που απέτυχαν στο σύνολο
98.01	1.98

Από τον πίνακα που ακολουθεί, παρατηρούμε ότι, μεταξύ των μαθητών της Γ' Λυκείου που απέτυχαν, το 84.7% απέτυχε λόγω ανεπαρκούς απόδοσης στις εξετάσεις του Ιουνίου, ενώ μόνο το 3.04% απέτυχε λόγω δικαιολογημένης απουσίας από τις εξετάσεις.

Ανάλυση της Αποτυχίας στη Γ' Λυκείου

<i>Ποσοστά (%)</i>		
Ανεπαρκής απόδοση στις εξετάσεις	Ανεπαρκής φοίτηση (λόγω απουσιών)	Δικαιολογημένα απόντες από εξετάσεις
84.7	12.19	3.04

Β΄ Λυκείου

Ποσοστό Αποτυχίας στη Β΄ Λυκείου

<i>Ποσοστά (%)</i>	
Μαθητές που πέτυχαν στο σύνολο	Μαθητές που απέτυχαν στο σύνολο
91.8	8.16

Ανάλυση της Αποτυχίας στη Β΄ Λυκείου

<i>Ποσοστά (%)</i>		
Ανεπαρκής απόδοση στις εξετάσεις	Ανεπαρκής φοίτηση (λόγω απουσιών)	Δικαιολογημένα απόντες από εξετάσεις
83.1	15.9	0.87

Για τους μαθητές της Β΄ Λυκείου, παρατηρούμε ότι το ποσοστό αποτυχίας είναι 8.16%, ποσοστό τετραπλάσιο του αντίστοιχου ποσοστού αποτυχίας των μαθητών της Γ΄ Λυκείου. Η διαφορά αυτή οφείλεται κυρίως στο αυξημένο ποσοστό αποτυχίας λόγω απουσιών (ανεπαρκής φοίτηση) που ανέρχεται στο 15.9 % (σε σχέση με το 12.19% για τους μαθητές της Γ΄ Λυκείου). Επιπλέον μπορούμε να παρατηρήσουμε ότι η αποτυχία στη Β΄ Λυκείου οφείλεται κυρίως στην ανεπαρκή απόδοση στις εξετάσεις του Ιουνίου, ενώ επηρεάζεται σχεδόν αμελητέα από την απουσία του μαθητή από τις εξετάσεις του Ιουνίου.

Α΄ Λυκείου

Ποσοστό Αποτυχίας στη Α΄ Λυκείου

<i>Ποσοστά (%)</i>	
Μαθητές που πέτυχαν στο σύνολο	Μαθητές που απέτυχαν στο σύνολο
96.1	3.89

Ανάλυση της Αποτυχίας στη Α΄ Λυκείου

<i>Ποσοστά (%)</i>		
Ανεπαρκής απόδοση στις εξετάσεις	Ανεπαρκής φοίτηση (λόγω απουσιών)	Δικαιολογημένα απόντες από εξετάσεις
62.6	37.2	0.07

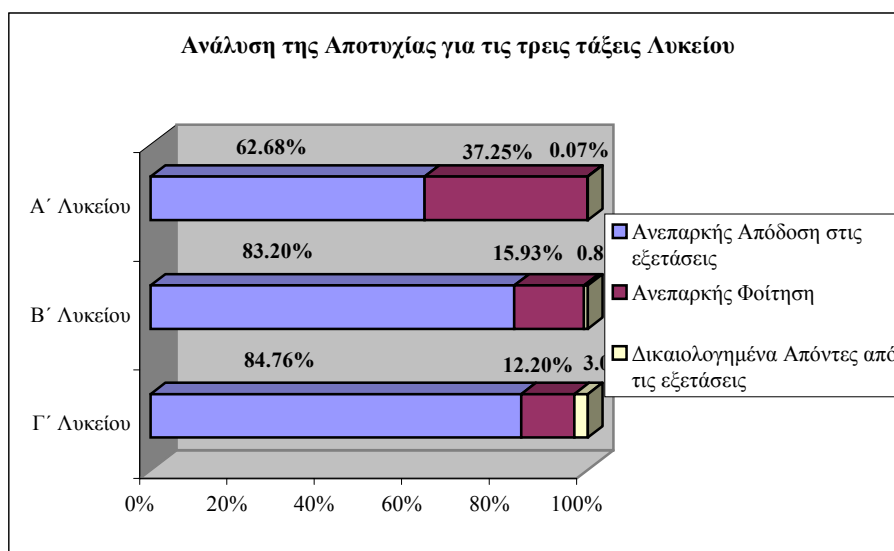
Όσον αφορά τους μαθητές της Α΄ Λυκείου, παρατηρούμε ότι το ποσοστό αποτυχίας είναι μεγαλύτερο από εκείνο των μαθητών της Γ΄ Λυκείου, αλλά πολύ μικρότερο από εκείνο της Β΄ Λυκείου. Η σημαντικότερη διαφορά των αποτελεσμάτων της Α΄ Λυκείου είναι το σημαντικά υψηλό ποσοστό (37.2%) αποτυχίας που οφείλεται στις απουσίες. Θα μπορούσαμε επιπλέον να επισημάνουμε το ιδιαίτερα χαμηλό ποσοστό αποτυχίας λόγω (δικαιολογημένης) απουσίας από τις εξετάσεις του Ιουνίου και το χαμηλό ποσοστό αποτυχίας λόγω ανεπαρκούς απόδοσης, σε σχέση με τους μαθητές της Β΄ και Γ΄ Λυκείου.

Γενικά Σχόλια για την Αποτυχία στις τρεις Τάξεις του Λυκείου

Η αναλυτική εικόνα της αποτυχίας στις τρεις τάξεις του Λυκείου συνοψίζεται στον πίνακα που ακολουθεί. (Τα ποσοστά αναφέρονται στο σύνολο των μαθητών που απέτυχαν).

Ανάλυση (Ποσοστά) της Αποτυχίας στις τρεις τάξεις Λυκείου

Ποσοστά (%)			
	Ανεπαρκής απόδοση στις εξετάσεις	Ανεπαρκής φοίτηση (λόγω απουσιών)	Δικαιολογημένα απόντες από εξετάσεις
Γ' Λυκείου	84.7	12.19	3.04
Β' Λυκείου	83.1	15.9	0.87
Α' Λυκείου	62.6	37.2	0.07

Από τον παραπάνω πίνακα και γράφημα, μπορούν να εξαχθούν τα ακόλουθα συμπεράσματα:

-Οι Β' και Γ' Λυκείου παρουσιάζουν αρκετές ομοιότητες που μάλλον οφείλονται στην βαρύτητα που έχει στην αξιολόγηση στις τάξεις αυτές η πανελλήνια εξέταση. Διαφορετική είναι η εικόνα της Α' Λυκείου (όπου η αξιολόγηση είναι απόλυτα εσωτερική).

- Υπάρχει θετική συσχέτιση ανάμεσα στην τάξη και στα ποσοστά αποτυχίας λόγω ανεπαρκούς απόδοσης και δικαιολογημένης απουσίας από τις εξετάσεις του Ιουνίου (όσο προχωράμε από την Α' προς τη Γ' Λυκείου, τα ποσοστά αυτά αυξάνουν).

- Υπάρχει αρνητική συσχέτιση ανάμεσα στην τάξη και στα ποσοστά αποτυχίας λόγω ανεπαρκούς φοίτησης (όσο προχωράμε από την Α' προς τη Γ' Λυκείου, τα ποσοστά αυτά μειώνονται).

Τα συμπεράσματα αυτά είναι ενδιαφέροντα, γιατί δείχνουν ότι οι λόγοι αποτυχίας προαγωγής στην επόμενη τάξη διαφέρουν ανάλογα με την τάξη στην οποία ανήκει ο μαθητής που αποτυγχάνει.

Μεταξύ αυτών που αποτυγχάνουν, εντυπωσιακά μεγάλο είναι το ποσοστό των μαθητών της Α' Λυκείου που αποτυγχάνουν λόγω απουσιών (37.2%). Δηλαδή σχεδόν 4 στους 10 αποτυγχόντες της Α' Λυκείου το 2001 έμειναν στην ίδια τάξη λόγω

απουσιών, ποσοστό σημαντικά διαφορετικό από τα αντίστοιχα ποσοστά στις δύο άλλες τάξεις. Το εύρημα αυτό δείχνει ότι υπάρχει μεγάλη διαρροή μαθητών στην Α΄ Λυκείου. Μια πιθανή εξήγηση του φαινομένου αυτού είναι ότι η Α΄ Λυκείου αποτελεί για πολλούς μαθητές την τάξη στην οποία λαμβάνουν αποφάσεις για το μέλλον τους και πολλοί από αυτούς παύουν να ενδιαφέρονται για τα μαθήματα (κάνουν απουσίες) και τις εξετάσεις (αποτυχία στις εξετάσεις). Αντιθέτως, παρατηρούμε ότι στην Γ΄ Λυκείου, τα ποσοστά αποτυχίας λόγω ανεπαρκούς απόδοσης και δικαιολογημένων απουσιών από τις εξετάσεις του Ιουνίου είναι μεγαλύτερα από τα αντίστοιχα ποσοστά των άλλων τάξεων Λυκείου. Το χαμηλό ποσοστό αποτυχίας της Γ΄ Λυκείου, λόγω ανεπαρκούς φοίτησης (απουσιών) σε σχέση με τους μαθητές της Α΄ και Β΄ Λυκείου, μπορεί να οφείλεται στο γεγονός ότι, συνήθως, στην Γ΄ Λυκείου οι καθηγητές δικαιολογούν περισσότερο τις απουσίες των μαθητών και στο ότι σε αυτή την τάξη είναι μεγαλύτερος ο αριθμός των απουσιών που μπορεί να κάνει ο μαθητής κατά τη διάρκεια του σχολικού έτους. Επίσης, στην Γ΄ Λυκείου το ποσοστό αποτυχίας που οφείλεται στην ανεπαρκή φοίτηση είναι το μικρότερο. Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι σχεδόν όλοι οι μαθητές της Γ΄ Λυκείου δοκιμάζουν τις δυνατότητές τους στις εξετάσεις με σκοπό είτε να περάσουν στο Πανεπιστήμιο είτε να λάβουν το απολυτήριο Λυκείου. Έτσι, το ποσοστό αποτυχίας λόγω απουσιών είναι μικρό.

Μελέτης της Αποτυχίας λόγω Απουσιών των Μαθητών της Α΄ Λυκείου

Στη συνέχεια, εξετάζουμε τη διαρροή της Α΄ Λυκείου, δηλαδή τους μαθητές που απέτυχαν να προαχθούν λόγω απουσιών σε σχέση με τον τύπο Λυκείου (Ιδιωτικά-Δημόσια), τα μεγέθη των Λυκείων και τη γεωγραφική περιοχή στην οποία βρίσκονται.

Στον παρακάτω πίνακα παρουσιάζονται τα ποσοστά αποτυχίας λόγω απουσιών των μαθητών Α΄ Λυκείου ανάλογα με τον τύπο Λυκείου (Δημόσια-Ιδιωτικά Λύκεια).

Ποσοστά Αποτυχίας λόγω Απουσιών στην Α΄ Λυκείου ανάλογα με τον τύπο Λυκείου	
<i>Ποσοστό (%)</i>	
<i>Δημόσια Λύκεια</i>	Ανεπαρκής φοίτηση (λόγω απουσιών) 99.80
<i>Ιδιωτικά Λύκεια</i>	0.20

Από τον πίνακα προκύπτει ότι η διαρροή αυτή (αποτυχία λόγω απουσιών), προέρχεται σχεδόν αποκλειστικά από τα Δημόσια Λύκεια.

Στη συνέχεια, επικεντρώνουμε το ενδιαφέρον μας στην ανάλυση της αποτυχίας στα Δημοσία σχολεία.

Ανάλυση* της Αποτυχίας των μαθητών της Α΄ Λυκείου των Δημοσίων Λυκείων ανάλογα με το Μέγεθος του Λυκείου

<i>Ποσοστά (%)</i>			
<i>Μέγεθος</i>	Ανεπαρκής απόδοση στις εξετάσεις	Ανεπαρκής φοίτηση (λόγω απουσιών)	Δικαιολογημένα απόντες από εξετάσεις
Μικρότερου του 100	4.51	1.57	0.00
Μεταξύ του 101 και 200	2.13	2.13	0.00
Μεταξύ του 201 και 300	2.99	1.76	0.012
Μεγαλύτερου του 300	2.23	1.15	0.00

Από τον πίνακα, προκύπτουν τα εξής ενδιαφέροντα συμπεράσματα:

- Το ποσοστό αποτυχίας λόγω δικαιολογημένων απουσιών στις εξετάσεις είναι ανύπαρκτο και ως εκ τούτου δεν χρήζει περαιτέρω μελέτης.
- Στα Δημόσια Λύκεια μεγέθους μικρότερου του 100, περίπου τέσσερις στους 100 μαθητές απέτυχαν να προβιβαστούν στη Β΄ Λυκείου λόγω ανεπαρκούς απόδοσης στις εξετάσεις του Ιουνίου, ενώ περίπου ένας στους 100 απέτυχε λόγω ανεπαρκούς φοίτησης (λόγω απουσιών). Αξίζει να σημειωθεί ότι, στα Δημόσια Λύκεια μικρού μεγέθους, το ποσοστό αποτυχίας των μαθητών της Α΄ Λυκείου λόγω ανεπαρκούς

* Τα ποσοστά αυτά υπολογίστηκαν χρησιμοποιώντας το σύνολο των μαθητών που φοίτησαν στην Α΄ Λυκείου σε κάθε κατηγορία Δημοσίων Λυκείων.

απόδοσης στις εξετάσεις του Ιουνίου είναι αισθητά μεγαλύτερο από τα αντίστοιχα ποσοστά που παρατηρούνται στα άλλα Λύκεια.

- Στα Δημόσια Λύκεια μεσαίου μεγέθους (μεγέθους μεταξύ 101 και 200 μαθητών), παρατηρούμε ότι τα ποσοστά αποτυχίας στις εξετάσεις και αποτυχίας λόγω απουσιών είναι ίσα.

- Στα Δημόσια Λύκεια μεσαίου μεγέθους (μεγέθους μεταξύ 201 και 300 μαθητών), παρατηρούμε ότι σχεδόν τρεις στους 100 μαθητές απέτυχαν να προβιβαστούν στη Β΄ Λυκείου λόγω ανεπαρκούς απόδοσης στις εξετάσεις του Ιουνίου ενώ σχεδόν δύο στους 100 μαθητές απέτυχαν λόγω ανεπαρκούς φοίτησης.

- Στα Δημόσια Λύκεια μεγάλου μεγέθους (μεγέθους μεγαλύτερου των 300 μαθητών), παρατηρούμε ότι δύο στους 100 μαθητές απέτυχαν να προβιβαστούν στη Β΄ Λυκείου λόγω ανεπαρκούς απόδοσης στις εξετάσεις του Ιουνίου, ενώ ένας στους 100 μαθητές απέτυχε λόγω ανεπαρκούς φοίτησης. Πρέπει να σημειωθεί ότι στην τελευταία αυτή κατηγορία, παρατηρείται το μικρότερο ποσοστό αποτυχίας λόγω ανεπαρκούς φοίτησης (απουσιών).

Όσον αφορά τα ποσοστά αποτυχίας των μαθητών της Α΄ Λυκείου των δημοσίων Λυκείων σε σχέση με το γεωγραφικό διαμέρισμα στο οποίο ανήκουν τα Λύκεια, τα συμπεράσματα που προκύπτουν είναι τα εξής:

Ανάλυση της Αποτυχίας των μαθητών της Α΄ Λυκείου των Δημοσίων Λυκείων ανάλογα με το γεωγραφικό διαμέρισμα στο οποίο ανήκουν

<i>Ποσοστά (%)</i>			
<i>Γεωγραφικό Διαμέρισμα</i>	<i>Ανεπαρκής απόδοση στις εξετάσεις</i>	<i>Ανεπαρκής φοίτηση (λόγω απουσιών)</i>	<i>Δικαιολογημένα απόντες από εξετάσεις</i>
Αθήνα-Πειραιάς	3.30	1.72	0.00
Λοιπή Αττική & Στερεά	2.81	1.07	0.02
Θεσσαλονίκη	3.79	1.95	0.00
Λοιπή Μακεδονία	1.78	1.97	0.00
Πελοπόννησος	2.33	1.59	0.00
Ήπειρος	2.23	1.25	0.00
Θεσσαλία	0.65	0.72	0.00
Θράκη	2.40	0.53	0.00
Νησιά Αιγαίου & Κρήτη	3.01	2.19	0.00
Νησιά Ιονίου	3.47	0.55	0.00

- Το μεγαλύτερο ποσοστό αποτυχίας των μαθητών της Α΄ Λυκείου λόγω ανεπαρκούς απόδοσης στις εξετάσεις παρατηρείται στη Θεσσαλονίκη (3.79%) και στην Αθήνα (3.30%), ενώ το μικρότερο στη Θεσσαλία (0.65%).

- Το μεγαλύτερο ποσοστό αποτυχίας των μαθητών της Α΄ Λυκείου λόγω ανεπαρκούς φοίτησης (απουσιών) παρατηρείται στα νησιά Αιγαίου και Κρήτης (2.19%) και στην Μακεδονία, ενώ το μικρότερο παρατηρείται στη Θράκη και στα νησιά του Ιονίου και στη Θεσσαλία (0.53%, 0.55% και 0.72% αντιστοίχως).

- Συνολικά, λαμβάνοντας υπόψη τα παραπάνω στοιχεία, μπορούμε να ισχυρισθούμε ότι την καλύτερη εικόνα όσον αφορά τα ποσοστά αποτυχίας των μαθητών της Α΄ Λυκείου παρουσιάζουν τα Δημόσια Λύκεια της Θεσσαλίας και της Θράκης, ενώ τη χειρότερη εικόνα παρουσιάζουν τα Δημόσια Λύκεια της Θεσσαλονίκης, των νησιών Αιγαίου και Κρήτης και της Αθήνας